

ODPOWIEDZI – MŁODA POLSKA. MATURALNE KARTY PRACY. MATURA 2015

FRYDERYK NIETZSCHE

Punktowanie zadań w zestawie 1.						
Nr zad.	Wymagania	Kryteria punktowania				
1.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – pełny opis konsekwencji. 1 pkt – niepełny opis konsekwencji. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> Człowiek musi być silny, przyjmując na siebie moralne obowiązki niezależnie od istnienia jakiegokolwiek instancji zewnętrznej takiej jak Bóg, nie ze strachu przed nią, ale w wyniku dobrowolnego zaakceptowania umowy społecznej. Powinien przewyciężyć swoje zwierzęce instynkty, wyrzec się prymitywnych popędów i za pomocą własnej woli mocy narzucić sobie zasady moralne.</p>				
2.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – poprawnie uzupełnione oba wiersze tabeli. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Tytuł</th> <th>Wola mocy</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Problem autorstwa</td> <td>Podczas gdy Nietzsche majaczył w chorobie psychicznej, jego siostra ukształtowała tekst tak, że wyrażał jej własne poglądy – nacjonalistyczne i antysemickie. Książka została częściowo spreparowana przez siostrę filozofa, której on sam nienawidził.</td> </tr> </tbody> </table>	Tytuł	Wola mocy	Problem autorstwa	Podczas gdy Nietzsche majaczył w chorobie psychicznej, jego siostra ukształtowała tekst tak, że wyrażał jej własne poglądy – nacjonalistyczne i antysemickie. Książka została częściowo spreparowana przez siostrę filozofa, której on sam nienawidził.
Tytuł	Wola mocy					
Problem autorstwa	Podczas gdy Nietzsche majaczył w chorobie psychicznej, jego siostra ukształtowała tekst tak, że wyrażał jej własne poglądy – nacjonalistyczne i antysemickie. Książka została częściowo spreparowana przez siostrę filozofa, której on sam nienawidził.					
3.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – pełna odpowiedź. 1 pkt – częściowa odpowiedź. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> Ostateczne odrzucenie wizji Boga, który nieustannie czuwa nad światem – opiekuje się ludzkością lub ją karze. Konsekwencją utraty wiary w zużyte źródło hierarchii wartości i zasad moralnych jest przeniesienie całkowitej odpowiedzialności za swoje życie na człowieka.</p>				
4.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.1) odczytuje sens fragmentów [...];</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...];</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – podanie trzech opinii pozytywnych ORAZ trzech opinii negatywnych. 1 pkt – podanie min. dwóch opinii każdego rodzaju. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u></p>				

Ponad słowami

	<i>I.1.7) rozpoznaje intencję wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację) [...] (gimnazjum).</i>	<table border="1"> <tr> <th>Opinie negatywne</th> <th>Opinie pozytywne</th> </tr> <tr> <td> <ul style="list-style-type: none"> • poddanie krytyce ideologii mieszczańskiej • udział w tworzeniu modernizmu, który całkowicie odrzucił metafizykę • zdolność do myślenia nieskrępowanej tradycją akademicką </td> <td> <ul style="list-style-type: none"> • odejście od racjonalizacji rzeczywistości • odwrócenie się od powszechnie obowiązującej moralności • współudział w tworzeniu mitu jasnobłond (nordyckiego) nadczłowieka </td> </tr> </table>	Opinie negatywne	Opinie pozytywne	<ul style="list-style-type: none"> • poddanie krytyce ideologii mieszczańskiej • udział w tworzeniu modernizmu, który całkowicie odrzucił metafizykę • zdolność do myślenia nieskrępowanej tradycją akademicką 	<ul style="list-style-type: none"> • odejście od racjonalizacji rzeczywistości • odwrócenie się od powszechnie obowiązującej moralności • współudział w tworzeniu mitu jasnobłond (nordyckiego) nadczłowieka
Opinie negatywne	Opinie pozytywne					
<ul style="list-style-type: none"> • poddanie krytyce ideologii mieszczańskiej • udział w tworzeniu modernizmu, który całkowicie odrzucił metafizykę • zdolność do myślenia nieskrępowanej tradycją akademicką 	<ul style="list-style-type: none"> • odejście od racjonalizacji rzeczywistości • odwrócenie się od powszechnie obowiązującej moralności • współudział w tworzeniu mitu jasnobłond (nordyckiego) nadczłowieka 					
5.	<i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości [...].</i>	<p>(0–1–2) 2 pkt – wskazanie dwóch różnic w poglądach. 1 pkt – wskazanie jednej różnicy w poglądach. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Nietzsche nawoływał do <i>wyprawy na otwarte morze</i>, tzn. porzucenia krępującej tradycji i systemów wartości. Autor uważa, że zerwanie z mieszczańską mentalnością i tak nie uczyni człowieka całkowicie wolnym. • Pod koniec XX w. rewolucyjne było stwierdzenie filozofa, o tym że <i>Bóg umarł</i> i dlatego człowiek musi dorosnąć do wzięcia całkowitej odpowiedzialności za swoje czyny. Dziś, po odkryciach naukowych, które uświadomiły nam ogrom kosmosu i liczbę innych galaktyk, samotność człowieka wynika z poczucia, że być może jest on tylko jedną z wielu inteligentnych form życia we wszechświecie. 				
6.	<i>Uczeń II.3.2) wykorzystuje [...] konteksty [...].</i>	<p>(0–1) 1 pkt – określenie, do jakiego biblijnego wydarzenia nawiązuje ostatnie zdanie tekstu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Autor nawiązuje do przekazania Dekalogu Mojżeszowi na górze Synaj.</p>				

Punktowanie zadań w zestawie 2.		
Nr zad.	Wymagania	Kryteria punktowania
1.	<i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens [...] wydzielonych przez siebie fragmentów [...]; I.3.1) analizuje i definiuje [...] znaczenia słów [...].</i>	<p>(0–1–2) 2 pkt – wyczerpująco scharakteryzowane oba typy, bez cytowania. 1 pkt – wyczerpująco scharakteryzowany jeden typ, bez cytowania. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> <u>wojownik</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • wyrasta ponad przeciętność, samotny

Ponad słowami

		<ul style="list-style-type: none"> • ambitny, pragnie wielkości • wybitny, dzielny, szlachetny, nie zna litości • dąży do obranego przez siebie (niesprecyzowanego przez Nietzschego) celu • nie obawia się krytyki ze strony społeczeństwa, inni go nie interesują • nie dba o zaspokojenie swoich własnych potrzeb, ale też nie poświęca się dla innych – ludzie, których uważa za gorszych przedstawicieli gatunku, go nie interesują • funkcjonuje poza dobrem i złem <p><u>miernota</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • przeciętny, pozbawiony ambicji intelektualnych czy artystycznych • skazany na porażkę, na pożarcie przez <i>wielką rybę</i> • mimo że wykształcony, nie potrafi krytycznie, właściwie ocenić rzeczywistości, ucieka przed prawdą • głosi modne nierealne idee • anonimowy, podziela stadne emocje i potrzeby
2.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1–2)</p> <p>2 pkt – pełne wyjaśnienie zasadności określenia filozofii Nietzschego cytatem z <i>Króla Leara</i>.</p> <p>1 pkt – częściowe wyjaśnienie zasadności określenia filozofii Nietzschego cytatem z <i>Króla Le</i>.</p> <p>0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> Cytat z <i>Króla Leara</i> podkreśla dwa – na pozór sprzeczne – aspekty myśli głoszonych przez Nietzschego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • silną potrzebę wielkiego czynu, spektakularnego na skalę światową, działania godnego wybitnej jednostki; • niezdecydowanie, brak sprecyzowania celów – Lear bardzo pragnie wstrząsnąć całą ludzkością, ale zupełnie nie wie, jak tego dokonać.
3.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.3.1) analizuje i definiuje [...] znaczenia słów [...].</i></p>	<p>(0–1)</p> <p>1 pkt – wskazanie właściwych definicji podanych słów.</p> <p>0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź:</u> nihilizm – A. cynizm – D.</p>
4.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...].</i></p>	<p>(0–1)</p> <p>1 pkt – wskazanie właściwego dokończenia zdania.</p> <p>0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź:</u> A.</p>
5.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.3.9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych [...]</i></p>	<p>(0–1–2)</p> <p>2 pkt – podanie po pięć wyrazów pokrewnych do każdego przykładu.</p> <p>1 pkt – podanie po pięć wyrazów pokrewnych do dwóch</p>

Ponad słowami

	(gimnazjum).	<p>przykładów. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> okrawać – kroić, okroić, odkroić, wykroić, pokroić, przekroić piewca – opiewać, śpiewać, śpiew, śpiewak, wyśpiewać, śpiewaczka wcielenie – wcielić, wcielony, ciało, cielesny, ciałko, cielsko</p>
6.	<p><i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – pełna odpowiedź wyjaśniająca zbieżności i rozdzźwięk między filozofem a ruchem faszystowskim. 1 pkt – częściowa odpowiedź. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> Faszystom udało się stworzyć wizerunek Nietzschego jako filozofa ich zbrodniczej ideologii dzięki temu, że zniekształcili jego myśl. Jednak można podejrzewać, że sam Nietzsche nie odrzuciłby hitleryzmu całkowicie. Dla filozofa niemiecka ekspansja terytorialna i niszczenie innych narodów nie podlegało osądowi moralnemu, ponieważ traktował je jako zwykłą konsekwencję praw natury – silniejszy pochłania słabszego. Jedynie hitlerowcy nie byli ucieleśnieniem nietzscheańskiego ideału nadczłowieka – raczej gardziłby nimi jako hołotą, anonimowym motłochem, który dorwał się do władzy.</p>
7.	<p><i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – właściwie określona funkcja akapitu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> wprowadzenie odmiennej perspektywy, refleksja odautorska</p>

STANISŁAW WYSPIAŃSKI WESELE

Punktowanie zadań w zestawie 1.		
Nr zad.	Wymagania	Kryteria punktowania
1.	<p><i>Uczeń: I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – wymienienie trzech informacji. 1 pkt – wymienienie dwóch informacji. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • chłop pochodzący ze Smarzowej • kilkanaście lat prowadził zaciekle spory z panami Smarzowej i innych okolicznych wsi • jego rękami Austriacy sprowokowali rzeź polskiej szlachty – przekazał chłopom zgodę władz na rozprawę z panami i rozpowszechnił plotkę o tym, że zbierający się w punktach

Ponad słowami

		zbornych powstańcy przygotowują się do wyrżnięcia chłopów								
2.	<i>Uczeń: II.3.2) wykorzystuje [...] konteksty [...].</i>	(0–1) 1 pkt – wskazanie właściwego dokończenia zdania. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Poprawna odpowiedź:</u> D.								
3.	<i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich funkcję na tle całości [...].</i>	(0–1) 1 pkt – określenie, czemu służy przytoczenie danych liczbowych ofiar rozruchów. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> • Dane liczbowe służą podkreśleniu masowości opisywanego zjawiska. LUB • Podanie danych liczbowych powoduje uwiarygodnienie tekstu.								
4.	<i>Uczeń: I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i>	(0–1–2) 2 pkt – właściwie uzupełnione wszystkie rubryki tabeli. 1 pkt – właściwie uzupełnione dwie rubryki tabeli. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Informacje</th> <th style="text-align: center;">Rabacja galicyjska</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>okoliczności</td> <td>sprovokował ją planowany wybuch powstania narodowo-wyzwoleńczego</td> </tr> <tr> <td>przyczyny</td> <td>odwieczny konflikt między stanami, u którego podstaw leżał feudalny ucisk chłopstwa przez szlachtę, oraz prowokacja Austriaków</td> </tr> <tr> <td>przebieg</td> <td>chłopi mordowali nie tylko idących do powstania mężczyzn, lecz także kobiety i dzieci, księży, nauczycieli, osoby zatrudnione we dworach oraz niosących pomoc ofiarom; chłopci wykazali się wyjątkowym okrucieństwem</td> </tr> </tbody> </table>	Informacje	Rabacja galicyjska	okoliczności	sprovokował ją planowany wybuch powstania narodowo-wyzwoleńczego	przyczyny	odwieczny konflikt między stanami, u którego podstaw leżał feudalny ucisk chłopstwa przez szlachtę, oraz prowokacja Austriaków	przebieg	chłopi mordowali nie tylko idących do powstania mężczyzn, lecz także kobiety i dzieci, księży, nauczycieli, osoby zatrudnione we dworach oraz niosących pomoc ofiarom; chłopci wykazali się wyjątkowym okrucieństwem
Informacje	Rabacja galicyjska									
okoliczności	sprovokował ją planowany wybuch powstania narodowo-wyzwoleńczego									
przyczyny	odwieczny konflikt między stanami, u którego podstaw leżał feudalny ucisk chłopstwa przez szlachtę, oraz prowokacja Austriaków									
przebieg	chłopi mordowali nie tylko idących do powstania mężczyzn, lecz także kobiety i dzieci, księży, nauczycieli, osoby zatrudnione we dworach oraz niosących pomoc ofiarom; chłopci wykazali się wyjątkowym okrucieństwem									
5.	<i>Uczeń: II.3.2) wykorzystuje [...] konteksty [...].</i>	(0–1) 1 pkt – wskazanie właściwego dokończenia zdania. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Poprawna odpowiedź:</u> B.								
6.	<i>Uczeń: I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i>	(0–1–2) 2 pkt – poprawnie opisane dwa rodzaje pamięci o rabacji galicyjskiej (z uwzględnieniem formy oraz treści). 1 pkt – poprawnie opisany jeden rodzaj pamięci o rabacji galicyjskiej (z uwzględnieniem formy oraz treści). 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.								

Ponad słowami

		<p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u></p> <p>I. W literaturze, dokumentach historycznych i wspomnieniach przetrwał opis potwornych okrucieństw i pamięć o nienawiści dzielącej chłopów i szlachtę.</p> <p>II. Wśród chłopstwa żywa była legenda rezunów, którzy walczyli w imię sprawiedliwości dziejowej ze swoimi oprawcami.</p>
7.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich funkcję na tle całości [...].</i></p>	<p>(0–1)</p> <p>1 pkt – logiczne wyjaśnienie sensu tytułu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> <i>Sukmana</i>, typowy ubiór chłopski, symbolizuje tę warstwę społeczną, zaś <i>skrwawiona sukmana</i> to metafora, która przypomina o tym, że na chłopstwie ciąży krew przelana w bratobójczej rabacji galicyjskiej.</p>
8.	<p><i>Uczeń:</i> <i>II.3.2) wykorzystuje [...] konteksty [...].</i></p>	<p>(0–2)</p> <p>2 pkt – odpowiedź ilustrująca znajomość problematyki <i>Wesela</i>. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Relacje społeczne między inteligencją, spadkobiercami szlachty a chłopstwem stanowią główną problematykę <i>Wesela</i>. Wyspiański analizuje kondycję Polaków i ich przyszłość, przyglądając się nieporozumieniom między tymi dwoma stanami, animozjom powodującym tragiczne pęknięcie w narodzie polskim. Rabacja galicyjska była jednym z ciągle żywych w tym czasie symboli podskórnej nienawiści i braku zaufania między chłopami a „panami”, mimo powierzchownych i pozornych prób zasypywania podziałów (takich jak np. chłopomania).</p>

Punktowanie zadań w zestawie 2.		
Nr zad.	Wymagania	Kryteria punktowania
1.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1–2)</p> <p>2 pkt – pełne wyjaśnienie, kim byli stańczycy. 1 pkt – niepełne wyjaśnienie. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> Stańczycy to stronnictwo polityczne sprawujące rządy w Galicji w czasach zaboru austriackiego. Podzielali poglądy krakowskiej szkoły historycznej, która przyczyn upadku kraju szukała w samych cechach narodowych Polaków, a nie w przyczynach zewnętrznych.</p>
2.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście</i></p>	<p>(0–1–2)</p> <p>2 pkt – przedstawienie jednostronności krytyki głoszonej przez stańczyków ORAZ skutków, jakie wywołała. 1 pkt – przedstawienie jednego z elementów.</p>

	<p><i>argumentacyjnym [...].</i></p>	<p>0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ciągła krytyka pod adresem rodaków, wytykanie im narodowych przywar i klęsk wytworzyło atmosferę przynębnienia i niewiary w przyszłość. • Stańcyzy byli w swojej ocenie dziejów Polski jednostronni – pomijali niezaprzeczalne sukcesy i skupiali się wyłącznie na klęskach, ich diagnoza była zatem nieprawdziwa. • „Czarna propaganda” głoszona przez stańczyków zabiła w społeczeństwie wiarę we własne siły, w skuteczność jakiegokolwiek działania, przyniosła zatem więcej szkód niż pożytku. • Pojawiły się oskarżenia pod adresem stańczyków, że osłabili patriotyzm ludności Galicji i doprowadzili ją do zubożenia wobec spraw publicznych. 														
<p>3.</p>	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...];</i> <i>II.3.2) wykorzystuje [...] konteksty [...].</i></p>	<p>(0–1–2)</p> <p>2 pkt – poprawne uzupełnienie wszystkich rubryk tabeli oraz poprawne wyjaśnienie sensu zdania. 1 pkt – poprawnie uzupełnienie wszystkich rubryk tabeli lub poprawne wyjaśnienie sensu zdania. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź za 2 pkt:</u></p> <p>a)</p> <table border="1" data-bbox="639 1088 1361 1350"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">Osoba</th> <th style="text-align: center;">Osoba dramatu</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Dziennikarz</td> <td>Stańczyk</td> </tr> <tr> <td>Marysia</td> <td>Widmo</td> </tr> <tr> <td>Dziad</td> <td>Upiór/Jakub Szela</td> </tr> <tr> <td>Pan Młody</td> <td>Hetman</td> </tr> <tr> <td>Poeta</td> <td>Rycerz</td> </tr> <tr> <td>Gospodarz</td> <td>Wernyhora</td> </tr> </tbody> </table> <p>b) Zjawy pojawiające się w <i>Weselu</i> są uosobieniem obaw i pragnień bohaterów. Przekazują określone idee i pogłębiają portrety psychologiczne realistycznych postaci.</p>	Osoba	Osoba dramatu	Dziennikarz	Stańczyk	Marysia	Widmo	Dziad	Upiór/Jakub Szela	Pan Młody	Hetman	Poeta	Rycerz	Gospodarz	Wernyhora
Osoba	Osoba dramatu															
Dziennikarz	Stańczyk															
Marysia	Widmo															
Dziad	Upiór/Jakub Szela															
Pan Młody	Hetman															
Poeta	Rycerz															
Gospodarz	Wernyhora															
<p>4.</p>	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym [...].</i></p>	<p>(0–1)</p> <p>1 pkt – wskazanie właściwego dokończenia zdania. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź:</u> D.</p>														
<p>5.</p>	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1)</p> <p>1 pkt – wymienienie czterech tekstów kultury, w których pojawia się postać Wernyhory. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź:</u></p> <p>I. obraz Jana Matejki przedstawiający Wernyhorę II. <i>Sen srebrny Salomei</i> Juliusza Słowackiego III. rapsod Wyspiańskiego o Wernyhorze</p>														

	IV. witraż Wyspiańskiego przedstawiający Kozaka-wróżbitę
--	--

WŁADYSŁAW STANISŁAW REYMONT *CHŁOPI*

Punktowanie zadań w zestawie 1.		
Nr zad.	Wymagania	Kryteria punktowania
1.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich funkcję na tle całości [...];</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – wymienione wszystkie powody, o których jest mowa w tekście. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Posiadanie ziemi stanowi podstawę egzystencji. Ziemia zapewnia przeżycie, a im więcej ziemi, tym dogodniejsze warunki życia (lepsze jedzenie, odzież chroniącą przed chłodem, wygodniejszy dom).</p>
2.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – wskazanie przyczyny ORAZ sposobu. 1 pkt – wskazanie przyczyny LUB sposobu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> Lipczanie sprzeniewierzają się etyce chrześcijańskiej, gdy walczą o ziemię, która stanowi warunek biologicznej egzystencji. Są wówczas brutalni i bezwzględni. Zasady moralne i obyczajowe (jak szacunek winny rodzicom czy wynikający z hierarchii społecznej) ustępują miejsca instynktowi przeżycia.</p>
3.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – określenie funkcji wskazanej postaci. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Jagna jest uosobieniem siły biologicznego instynktu nakazującego przedłużenie gatunku (popędu płciowego).</p>
4.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – wskazanie czterech sfer, w których przejawia się instynkt życia bohaterów. 1 pkt – wskazanie trzech sfer, w których przejawia się instynkt życia bohaterów. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> I. gromadzenie pożywienia II. budowanie domu III. zdobywanie odzieży IV. znalezienie partnera w celu przedłużenia gatunku</p>

Ponad słowami

5.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich funkcję na tle całości [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – określenie charakteru akapitu czwartego. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Akapit czwarty podsumowuje rozważania przedstawione we wcześniejszych akapitach, a zarazem spaja części tekstu.</p>
6.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – wskazanie różnicy, o której jest mowa w poleceniu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Rytm „obyczajowo-obrzędowo-liturgiczny” został ustanowiony przez człowieka, a rytm naturalny wyznacza przyroda.</p>
7.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich funkcję na tle całości [...];</i> <i>1.1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – pełne wyjaśnienie tezy o <i>uwzniośleniu instynktu</i>. 1 pkt – częściowe wyjaśnienie tezy o <i>uwzniośleniu instynktu</i>. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> Praca na roli została poddana sakralizacji poprzez tradycyjne obrzędy religijne i pogańskie, którymi obrosła uprawa ziemi czy hodowla bydła. W ten sposób to, co najbardziej instynktowne i związane z wolą przeżycia, stało się wzniosłe i estetyczne.</p>

Punktowanie zadań w zestawie 2.		
Nr zad.	Wymagania	Kryteria punktowania
1.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów; potrafi objaśnić ich funkcję na tle całości [...];</i> <i>1.1.5) wyróżnia argumenty, kluczowe pojęcia i twierdzenia w tekście argumentacyjnym [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – wyjaśnienie funkcji wskazanego zdania w kontekście akapitu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Pierwsze zdanie w pierwszym akapicie pełni funkcję tezy.</p>
2.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – podanie wyłącznie tych elementów związanych z postacią Macieja Boryny, które łączą bohatera z ziemią, ORAZ podanie synonimu odpowiedniego do kontekstu. 1 pkt – podanie wyłącznie tych elementów związanych z postacią Macieja Boryny, które łączą bohatera z ziemią, LUB podanie synonimu odpowiedniego do kontekstu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u></p>

Ponad słowami

		<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> • najbogatszy, najważniejszy gospodarz we wsi • scena jego śmierci związana z symboliką ziemi <p>b) uwznioślenia</p>
3.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu dane go tekstu [...].</i></p>	<p>(0–1–2–3) 3 pkt – wskazanie stylu wypowiedzi WRAZ Z uzasadnieniem ORAZ przykładem. 2 pkt – wskazanie stylu wypowiedzi WRAZ Z uzasadnieniem BEZ podania przykładu. 1 pkt – wskazanie stylu wypowiedzi. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź za 3 pkt:</u> a) B. b) występowanie terminologii naukowej: <i>cykliczność narodzin i zamierania; śmierć widziana w kosmicznym rytmie; konsolacyjna sugestia dialektyki prowadzącej przez śmierć do nowego życia; sensy mityczno-religijne</i></p>
4.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.3.9) rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych [...]</i> (gimnazjum)</p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – poprawne wskazanie tematu ORAZ formantu ORAZ nazwanie typu formacji słowotwórczej. 1 pkt – poprawne wskazanie tematu ORAZ formantu LUB nazwanie typu formacji słowotwórczej. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź za 2 pkt:</u> a) temat: <i>czas</i> oraz <i>przestrzeń</i>, formant: <i>-o-</i> b) złożenie</p>
5.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – odpowiedź zgodna z intencją tekstu, bez cytowania. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Pesymistyczna wymowa gestu wynika z jego jałowości. Boryna nie rozruca bowiem ziarna, które zainicjuje nowe życie. Jego gest nie jest gestem siewcy, przypomina bardziej pogrzebowy rytuał żegnania zmarłego, kiedy żałobnicy rzucają ziemię na trumnę.</p>
6.	<p><i>Uczeń:</i> <i>1.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...];</i> <i>1.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – właściwe oznaczenie wszystkich sądów. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź:</u> Antropomorfizm przedstawionego wyobrażenia Boga polega na nadaniu mu cech typowo ludowych. – F. W poetyckiej wyobraźni Reymonta Boryna po śmierci rozpląnął się w ziemskiej materii i stał się bóstwem świata podziemnego. – P. Pojęcie antropomorfizmu można odnieść zarówno do wyobrażenia Boga, jak i przyrody solidaryzującej się z bohaterem. – P.</p>

JOSEPH CONRAD JĄDRO CIEMNOŚCI

Punktowanie zadań w zestawie 1.						
Nr zad.	Wymagania	Kryteria punktowania				
1.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – poprawne wymienienie wszystkich nazw przestrzeni, które kryją w sobie <i>jądro ciemności</i>. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Poprawna odpowiedź:</u> piekło, Tartar, Kongo</p>				
2.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu [...]</i> (gimnazjum); <i>I.3.2) rozpoznaje w tekście zdania [...] i rozumie ich funkcję [...]</i> (szkoła podstawowa).</p>	<p>(0–1) 1 pkt – zacytowanie właściwego zdania ORAZ określenie funkcji wtrącenia. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> <i>Wergiliusz podkreśla fakt, że prawdy należy szukać w jądrze ciemności; tak więc Sybilla, która, mówiąc słowami Wergiliusza, [...] „ukrywa prawdę w ciemności”, prowadzi Eneasza.</i> lub <i>Eneasza, <u>człowiek zacny i pobożny</u>, poznaje prawdę drogą zejścia w ciemności.</i></p> <p>Wtrącenie służy uszczegółowieniu informacji, wzbogaca ją.</p>				
3.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – poprawnie uzupełnione wszystkie rubryki tabeli. 1 pkt – poprawnie uzupełniona jedna rubryka tabeli. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u></p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Cel zejścia Eneasza do Tartaru</th> <th>Cel podróży Marlowa</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Eneasza schodzi do podziemi, aby poznać prawdę na temat tragizmu ludzkich poczynań oraz przyszłości swojej i swojego narodu; wtajemniczenie jest częścią jego inicjacji jako założyciela Rzymu.</td> <td>Marlow dąży do samopoznania poprzez poznanie świata, w którym żyje.</td> </tr> </tbody> </table>	Cel zejścia Eneasza do Tartaru	Cel podróży Marlowa	Eneasza schodzi do podziemi, aby poznać prawdę na temat tragizmu ludzkich poczynań oraz przyszłości swojej i swojego narodu; wtajemniczenie jest częścią jego inicjacji jako założyciela Rzymu.	Marlow dąży do samopoznania poprzez poznanie świata, w którym żyje.
Cel zejścia Eneasza do Tartaru	Cel podróży Marlowa					
Eneasza schodzi do podziemi, aby poznać prawdę na temat tragizmu ludzkich poczynań oraz przyszłości swojej i swojego narodu; wtajemniczenie jest częścią jego inicjacji jako założyciela Rzymu.	Marlow dąży do samopoznania poprzez poznanie świata, w którym żyje.					
4.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.4) [...] rozpoznaje funkcję zastosowanych w tekście środków językowych [...];</i> <i>II.2.1) wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego [...].</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – wskazanie właściwego środka stylistycznego ORAZ zinterpretowanie sformułowania. 1 pkt – wskazanie właściwego środka stylistycznego LUB zinterpretowanie sformułowania. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> a) B.</p>				

Ponad słowami

		b) Każdy człowiek nosi w sobie zło, którego sobie nie uświadamia. Pozostaje ono w stanie uśpienia (jest potencjalne), ale w odpowiednich okolicznościach może się ujawnić.
5.	<i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...].</i>	(0–1) 1 pkt – odpowiedź zgodna z intencją tekstu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Marlow odkrywa, że każdy człowiek ma potencjał do czynienia zła.
6.	<i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...] oraz wydzielonych przez siebie fragmentów [...].</i>	(0–1) 1 pkt – odpowiedź zgodna z intencją tekstu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> • Zdradził tubylców, doprowadzając ich do nędzy i upodlenia. • Zdradził siebie samego, gdy poniósł klęskę w konfrontacji z wewnętrznym złem.
7.	<i>Uczeń: I.1.1) odczytuje sens całego tekstu [...]; I.1.9) [...] wskazuje tezę [...] (gimnazjum).</i>	(0–2) 2 pkt – sformułowanie tezy tekstu. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Tematem <i>Jądra ciemności</i> jest podróż w głąb siebie i odkrywanie pokładów zła drzemiących w każdym człowieku.

Punktowanie zadań w zestawie 2.

Nr zad.	Wymagania Uczeń:	Kryteria punktowania
1.	<i>Uczeń: I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...].</i>	(0–1) 1 pkt – poprawne wskazanie cech przypowieści wspomnianych przez autora w odniesieniu do <i>Jądra ciemności</i> . 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> • szkicowa, pełna niedomówień fabuła • wieloznaczności i niedomówienia powodują, że utwór można interpretować na wiele sposobów • symboliczność
2.	<i>Uczeń: I.1.4) wskazuje charakterystyczne cechy stylu danego tekstu, rozpoznaje zastosowane w nim środki językowe i ich funkcje w tekście [...].</i>	(0–1–2) 2 pkt – poprawne wyjaśnienie, czego dotyczą pytania postawione w drugim akapicie ORAZ wskazanie ich funkcji. 1 pkt – wyjaśnienie, czego dotyczą pytania postawione w drugim akapicie LUB wskazanie ich funkcji. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi. <u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> a) Pytania dotyczą przyczyny niedomówień obecnych w powieści Conrada. b) Pytania wyrażają hipotezy, o których autor wspomina w

		zdaniu poprzedzającym pytania.
3.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.2) odczytuje sens [...] fragmentów [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – poprawne sformułowanie wniosku. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Autor zauważa, że kontakt z Innym jest trudny, a czasem nawet niemożliwy. Przeszkodą jest odmienność kultur, obyczajów, religii, brak wspólnego języka (systemu znaczeń).</p>
4.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.1) odczytuje sens fragmentów [...];</i> <i>I.1.2) [...] odczytuje zawarte w odbieranych tekstach informacje zarówno jawne, jak i ukryte [...];</i> <i>I.3.1) analizuje i definiuje [...] znaczenia słów.</i></p>	<p>(0–1–2) 2 pkt – poprawne wyjaśnienie pojęcia <i>misja cywilizacyjna</i> ORAZ dotyczącego jej dylematu, o którym mowa w czwartym akapicie. 1 pkt – wyjaśnienie pojęcia <i>misja cywilizacyjna</i> LUB dotyczącego jej dylematu, o którym mowa w czwartym akapicie. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi za 2 pkt:</u> a) <i>misja cywilizacyjna</i> – podnoszenie poziomu cywilizacyjnego „dzikich” przez kolonizatorów, „wychowywanie” ich, uczenie kultury uznawanej za wyższą, dzielenie się swoimi osiągnięciami cywilizacyjnymi. b) Dylemat polega na tym, że nie sposób pogodzić szlachetnej misji podnoszenia poziomu cywilizacyjnego ludzi żyjących w bardziej prymitywnych warunkach z całkowitym poszanowaniem ich odmienności, bez zmiany ich wierzeń i obyczajów.</p>
5.	<p><i>Uczeń:</i> <i>II.3.2 wykorzystuje [...] konteksty [...].</i></p>	<p>(0–1) 1 pkt – wskazanie kontekstu historycznego, do którego odnosi się ostatnie zdanie tekstu (ideologii, które doprowadziły do masowej zagłady). 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p> <p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Autor tekstu sugeruje, że wyznawcy ideologii XX-wiecznych, jak komunizm czy nazizm, którzy mają na sumieniu całe narody, wyzbyli się nawet tych resztek człowieczeństwa, którymi wykazywał się jeszcze Kurtz (pamięć o narzeczonej, wyznanie na łożu śmierci).</p>
6.	<p><i>Uczeń:</i> <i>I.1.5) [...] dokonuje streszczenia [...].</i></p>	<p>(0–1–2–3) 3 pkt – przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; właściwa selekcja informacji; logiczna struktura; właściwa liczba słów. 2 pkt – przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; właściwa liczba słów, ale zaburzenia dotyczące selekcji informacji lub struktury logicznej. 1 pkt – przedstawienie tematu tekstu i tego, co na ten temat powiedziano w tekście; właściwa liczba słów, ale zaburzenia dotyczące selekcji informacji oraz struktury logicznej. 0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.</p>

Ponad słowami

		<p><u>Przykład poprawnej odpowiedzi:</u> Autor tekstu rozważa skutki, jakie na bohaterach <i>Jądra ciemności</i> wywarł kontakt z Innym. Wskazuje, że charakter pełnej niedomówień fabuły pozwala traktować książkę Conrada jak uniwersalną przypowieść. Badacz dochodzi do wniosku, że niemożliwe jest ucywilizowanie „dzikich” z jednoczesnym poszanowaniem ich odrębności, a człowiek, który podejmuje tę misję, łatwo może stać się prześladowcą tych, których chciał uświadamiać i uczyć.</p>
--	--	--